

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ З ОСНОВНОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

за спеціальністю 035 Філологія

спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

галузі знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Практика перекладу з основної іноземної мови
Викладач (-і)	Петрина Оксана Степанівна
Контактний телефон викладача	+380662988270
E-mail викладача	oksana.petryna@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/5406
Консультації	Понеділок 15:00 (або на платформі zoom за лінком: https://us04web.zoom.us/j/3916551671?pwd=aDYrT0RZTnhHV1gyL3NCOXF5VjJrUT09)
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><i>Предметом</i> вивчення дисципліни є основні поняття, концепції, актуальні проблеми сучасного перекладознавства, а також прийоми, тактики та стратегії перекладу та особливості їх застосування при перекладі текстів різного стилю. Зазначений курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно глибоко аналізувати текст оригіналу, знаходити в ньому проблемні, з огляду на переклад, одиниці, проводити зіставний аналіз першотвору і перекладу, оцінювати стилістичний баланс двох текстів, а також забезпечити студентів знаннями з теорії та практики сучасного перекладознавства і необхідним мінімумом англійської та української фахової термінології для здійснення усного та письмового перекладу фахових і художніх творів та проведення наукових досліджень у галузі перекладознавства.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><i>Метою</i> вивчення навчальної дисципліни є підготувати філологів-перекладачів для роботи з текстами публіцистичного та наукового змісту, ознайомити студентів з основними способами та особливостями перекладу прозових та поетичних творів, а також розвинути навички письмового та усного перекладу з англійської на українську мову та з української на англійську.</p> <p>Основними <i>цільми</i> вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● формування перекладацької компетентності та специфічних навичок перекладацької діяльності; ● засвоєння необхідних теоретичних та практичних знань, поглиблення знання англійської мови шляхом збагачення словникового запасу студентів спеціальною термінологією з технічних, юридичних, політичних, економічних та медичних галузей; ● ознайомлення студентів з різними способами перекладу інтернаціоналізмів, реалій, власних назв, фразеологізмів, художніх засобів тощо. ● висвітлення особливостей роботи редактора перекладу на всіх етапах роботи з текстом друготвору (з текстом перекладу). 	
4. Програмні компетентності	
<p>Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 4 Здатність бути критичним, самокритичним.</p> <p>ЗК 5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p>	

ЗК 7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13 Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності:

ФК 6 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчає(ю)ться, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9 Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами, зокрема англійською мовою та другою іноземною мовою.

ФК 11 Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

Результати навчання

РН 1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

РН 2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

РН 6 Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

РН 10 Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

РН 11 Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

РН 12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

РН 14 Використовувати мову(и), що вивчає(ю)ться, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

РН 17 Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

РН 18 Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

PH 19 Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.			
PH 20 Вміти застосовувати перекладацькі прийоми та методи для забезпечення перекладу текстів різних стилів і жанрів.			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
лекції	–		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30		
самостійна робота	60		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова/ вибіркова
5	035 Філологія	3	В
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття
			сам. роб.
Тема 1. Лексико-семантичні та граматичні трансформації при перекладі. Особливості перекладу фахової лексики. Способи перекладу стилістичних засобів. Типові помилки перекладачів.			4
Тема 2. Переклад юридичних текстів з англійської мови на українську.			2
Тема 3. Переклад юридичних текстів з української мови на англійську.			2
Тема 4. Переклад текстів з економічних питань з англійської мови на українську.			2
Тема 5. Переклад текстів з економічних питань з української мови на англійську.			2
Тема 6. Переклад текстів медичного спрямування з англійської мови на українську			2
Тема 7. Переклад текстів медичного спрямування з української мови на англійську.			2
Тема 8. Особливості перекладу художньої літератури			4
Тема 9. Особливості перекладу поетичних творів.			2
Тема 10. Редакторський аналіз мови першотвору і перекладеного тексту. Лексико-синтаксичні аспекти редагування перекладів. Жанрово-стилістичні аспекти редагування перекладів. Типологія перекладацьких втрат			4
Тема 11. Усний переклад відеозаписів з англійської мови на українську.			2
Тема 12. Усний переклад відеозаписів з української мови на англійську.			2
ЗАГ.:			30
			60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. По закінченні курсу студенти отримують залік на підставі оцінок, отриманих на практичних заняттях. Максимальна кількість балів, яку студенти можуть отримати, відвідуючи практичні заняття – 100 балів (максимальний бал за		

	кожне з 12 занять – 7 балів, за 14 та 15, які передбачають усний переклад – 8 балів).																								
Вимоги до письмових робіт	Письмові роботи планом не передбачені.																								
Практичні заняття	<p>Оцінюється відвідуваність усіх 14 практичних занять упродовж семестру, окрім першого заняття, яке є оглядовим і проводиться у формі інтерактивної лекції. Максимальна кількість балів, яку студенти можуть отримати, відвідуючи практичні заняття – 100 балів (максимальний бал за кожне з 12 занять – 7 балів, за 14 та 15, які передбачають усний переклад, – 8 балів).</p> <p>Критерії оцінювання перекладу:</p> <table border="0"> <thead> <tr> <th>Критерії/бали оцінювання перекладу:</th> <th>8 / 7</th> <th>6 - 5</th> <th>4 - 3</th> <th>2 - 1</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Контент (макс. 100 б.)</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>*0 – робота не здана</td> </tr> <tr> <td>Цілісність і зв'язність тексту перекладу, відповідність оригіналу на змістовому рівні</td> <td>Переклад повністю відтворює зміст оригінального тексту. Цілісність та зв'язність порушена.</td> <td>Переклад передає зміст оригіналу, є цілісним та зв'язним, однак присутні певні розбіжності, що не впливають на розуміння тексту оригіналу.</td> <td>Переклад містить помітні розбіжності зі змістом оригіналу. Цілісність та зв'язність тексту певною мірою порушена, ускладнює розуміння оригінального тексту.</td> <td>Переклад значно відрізняється від оригіналу за змістом. Цілісність та зв'язність тексту значно порушена.</td> </tr> <tr> <td>Лексичний рівень</td> <td>У перекладі відсутні лексичні помилки. Значення слів точно відтворене.</td> <td>Присутні незначні лексичні неточності.</td> <td>Значна кількість лексичних помилок, що призводить до помітних розбіжностей між перекладом та оригіналом.</td> <td>Велика кількість помилок в лексичному використанні, що суттєво впливає на розуміння перекладу.</td> </tr> </tbody> </table>					Критерії/бали оцінювання перекладу:	8 / 7	6 - 5	4 - 3	2 - 1	Контент (макс. 100 б.)				*0 – робота не здана	Цілісність і зв'язність тексту перекладу, відповідність оригіналу на змістовому рівні	Переклад повністю відтворює зміст оригінального тексту. Цілісність та зв'язність порушена.	Переклад передає зміст оригіналу, є цілісним та зв'язним, однак присутні певні розбіжності, що не впливають на розуміння тексту оригіналу.	Переклад містить помітні розбіжності зі змістом оригіналу. Цілісність та зв'язність тексту певною мірою порушена, ускладнює розуміння оригінального тексту.	Переклад значно відрізняється від оригіналу за змістом. Цілісність та зв'язність тексту значно порушена.	Лексичний рівень	У перекладі відсутні лексичні помилки. Значення слів точно відтворене.	Присутні незначні лексичні неточності.	Значна кількість лексичних помилок, що призводить до помітних розбіжностей між перекладом та оригіналом.	Велика кількість помилок в лексичному використанні, що суттєво впливає на розуміння перекладу.
Критерії/бали оцінювання перекладу:	8 / 7	6 - 5	4 - 3	2 - 1																					
Контент (макс. 100 б.)				*0 – робота не здана																					
Цілісність і зв'язність тексту перекладу, відповідність оригіналу на змістовому рівні	Переклад повністю відтворює зміст оригінального тексту. Цілісність та зв'язність порушена.	Переклад передає зміст оригіналу, є цілісним та зв'язним, однак присутні певні розбіжності, що не впливають на розуміння тексту оригіналу.	Переклад містить помітні розбіжності зі змістом оригіналу. Цілісність та зв'язність тексту певною мірою порушена, ускладнює розуміння оригінального тексту.	Переклад значно відрізняється від оригіналу за змістом. Цілісність та зв'язність тексту значно порушена.																					
Лексичний рівень	У перекладі відсутні лексичні помилки. Значення слів точно відтворене.	Присутні незначні лексичні неточності.	Значна кількість лексичних помилок, що призводить до помітних розбіжностей між перекладом та оригіналом.	Велика кількість помилок в лексичному використанні, що суттєво впливає на розуміння перекладу.																					

	<p>Відсутність Присутні Присутні Велика Граматичний граматичних незначні серйозні кількість рівень помилок. граматичні помилки, що граматичних помилки, що помилок, що певною значно впливає мірою на цілісність та порушують зв'язність цілісність та тексту. зв'язність тексту.</p> <p>Збереження Переклад Присутні Переклад Переклад жанрово-сти зберігає або незначні має помітні великою мірою льових вдало недоліки під відхилення не відтворює особливосте компенсує час від жанрово- жанрово- й оригіналу жанрово-сти відтворення стилістичних стильові лістичні жанрово-сти особливосте особливості особливості льових й оригіналу. оригіналу. оригіналу. особливостей оригіналу.</p> <p>Дотримання Всі Декілька Присутні Значна орфографічн орфографічні незначних серйозні кількість их і та помилок у помилки у серйозних пунктуаційн пунктуаційні написанні написанні помилок у их норм норми слів або слів або написанні слів дотримано. використанні використанні або пунктуаційн пунктуаційн використанні х знаків. використанні використанні их знаків, що пунктуації. ускладнюють розуміння перекладу.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Діє система накопичення балів упродовж курсу. При виставленні заліку (максимум 100 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час практичних занять.
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік Форма здачі – система накопичення балів Розподіл балів за завдання: аудиторна робота – 100 балів;
7. Політика навчальної дисципліни	
Курс читається англійською мовою.	
Загальна максимальна кількість балів, яка присвоюється студентові/студентці за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань (максимальний бал за кожне з 12 занять – 7 балів, за 14 та 15, які передбачають усний переклад – 8 балів). Складання заліку передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 100 балів, мінімум 50 балів). При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента/студентки на лекційних та	

практичних заняттях, активність під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняття.

Письмові роботи: Письмові роботи планом не передбачені.

Академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з «Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Редакція 2)» можна за покликанням:

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>

Відвідування занять:

Студент зобов'язаний вчасно приходити на заняття. Він може бути не допущений до заняття, у разі запізнення без вагомої на те причини. Студент має брати активну участь в обговоренні питань, які розглядаються під час лекційних і практичних занять; заохочується висловлювання власної думки. Здобувач вищої освіти повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях. Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують матеріал самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn та виконанням письмових завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-individualnym-hrafikom-u-trykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти залік за відомістю №2. На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять та при виконанні письмових робіт. У разі отримання незадовільної оцінки з навчальної дисципліни за талоном №3, студенти мають право на повторне її вивчення, що регламентовано «Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 4)», ознайомитися з яким можна за покликанням:

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf>

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів на платформах Coursera, Udemy, тощо, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів/тренінгів, тощо) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-p

ro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatisko-mu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Самостійна робота – зарахування результатів неформальної освіти: проходження онлайн курсів по академічній доброчесності, риториці, публічних виступах:
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+AI101+2021_T2
<https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>
або інші курси за бажанням студентів.

8. Рекомендована література

1. Карабан В'ячеслав, Мейс Джеймс Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову. Вінниця: Нова книга, 2003.
2. Швачко С. О. Проблеми синхронного перекладу. Вінниця: Фоліант, 2004.
3. Шпак В. К. Основи перекладу: граматичні та лексичні аспекти. Навч. Посіб. 2-е вид. Київ 2007.
4. Черноватий Л. М., Карабан В. І. Переклад англomовної економічної літератури. Економіка США: Загальні принципи. Вінниця: Нова книга, 2005. (бібліотека ФІМ)
5. Некряч Т. Є., Чала Ю. П. Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів. Вінниця: Нова книга, 2008. (бібліотека ФІМ)
6. Науменко Л. П., Гордєєва А. Й. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську. Вінниця: Нова книга, 2011. (бібліотека ФІМ)
7. Літвіняк О. В. Збірник вправ для занять з усного перекладу: англо-українська мовна пара. Вінниця: Нова книга, 2019. (бібліотека ФІМ)
8. Gentzler E. Contemporary Translation Theories. London and New York. Routledge, 1993.
9. Korunets, Ilkov. Theory and Practice of Translation. Vinnytsia: Nova Knyha Publishers, 2001. (бібліотека ФІМ)
10. Korunets I. V. Contrastive Typology of the English and Ukrainian Languages. Kyiv: Lybidpubl, 1995.
11. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Омелянчук О. О. Переклад англomовної технічної літератури. / За редакцією Л. М. Черноватого і В. І. Карабана. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 296 с. (бібліотека ФІМ)
12. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Пенькова І. О., Ярощук І. П. Переклад англomовної економічної літератури. Економіка США. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 416 с. (бібліотека ФІМ)
13. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Іванко Ю. П., Ліпка І. П. Переклад англomовної юридичної літератури. Навчальний посібник. – 3-є видання., виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 656 с. (бібліотека ФІМ)

Інтернет-ресурси:

14. Bystrov Y., Petryna O. Translation as Creation. Editing = Переклад як творчість. Редагування: Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. 244 с. ISBN 978-966-640-513-8.
15. Петрина О., Іванків О. Особливості використання перекладацької трансформації опущення при перекладі автобіографічних творів (на матеріалі перекладу твору Мей Маск «Жінка, в якій є план»). Нова філологія. – м. Запоріжжя, 2022. № 87. С. 52-58. – ICI World of Journals, ICI Journals Master List. **Index Copernicus**. <http://novafilolohiia.zp.ua/index.php/new-philology/issue/view/22/18>
16. Петрина О. С., Цюцюра Д. Р. Особливості перекладу фразеологічних одиниць економічної галузі. Нова філологія. – м. Запоріжжя, 2021. № 84. С. 193-199. – ICI World of Journals, ICI Journals Master List **Index Copernicus** <http://novafilolohiia.zp.ua/index.php/new-philology/article/view/679>
17. Yves Gambier, Luc van Doorslaer, *Handbook of Translation Studies*, Volume 1, John Benjamins Publishing Company Amsterdam / Philadelphia. <https://docplayer.net/6874233-Handbook-of-translation-studies.html>

18. Yves Gambier, Luc van Doorslaer, *Handbook of Translation Studies*, Volume 2, John Benjamins Publishing Company Amsterdam / Philadelphia. <http://www.ebooksz.net/2020/12/02/handbook-of-translation-studies-volume-123-and-4/>
19. Yves Gambier, Luc van Doorslaer, *Handbook of Translation Studies*, Volume 3, John Benjamins Publishing Company Amsterdam / Philadelphia. <http://www.ebooksz.net/2020/12/02/handbook-of-translation-studies-volume-123-and-4/>
10. Yves Gambier, Luc van Doorslaer, *Handbook of Translation Studies*, Volume 4, John Benjamins Publishing Company Amsterdam / Philadelphia. <http://www.ebooksz.net/2020/12/02/handbook-of-translation-studies-volume-123-and-4/>
21. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2002.
https://nmetau.edu.ua/file/karaban_posibnik_dovidnik_z_perekladu_nauk_tehn_lit.pdf

Викладач Петрина О. С. доцент кафедри англійської філології